Lieta Nr.C33688416
Lietvedības Nr.C-1599-17/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 12.janvārī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese N.Zavadska,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 9.septembrī prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu pušu nepilngadīgā dēla /pers. C/ uzturam 120,00 *euro* mēnesī.

Prasības pieteikumā pie apstākļiem, kas pamato prasību norādīts, ka prasītāja un atbildētājs ir /pers. C/ vecāki. Prasītāja norāda, ka dēls atrodas viņas aizgādībā un viņa uzturēšanā nepieciešami uzturlīdzekļi 200 *euro* mēnesī. Prasītājas ikmēneša ienākumi sastāda bērna kopšanas pabalsts 171 *euro* apmērā, bet atbildētājs bērna uzturēšanā nepiedalās.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus 120,00 *euro* apmērā dēla uzturam ik mēnesi, bet ne mazāk ka 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai un noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta noteikumiem atbildētājam 2016.gada 19.septembrī, tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa.

2016.gada 7.oktobrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasība netiek atzīta. Paskaidrots, ka kopš 2016.gada augusta puses dzīvo šķirti un starp pusēm nav bijuši strīdi par bērna uzturēšanu un uzturlīdzekļiem. Uzturlīdzekļu maksājumus dēla uzturam veicis labprātīgi. Apliecina, ka turpmāk maksās uzturlīdzekļus dēla uzturam 120 *euro* apmērā. Uzskata prasības pieteikumu par nepamatotu un uzturlīdzekļi nebūtu piedzenami piespiedu kārtā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmo daļu, puses ir informētas par tiesas sastāvu un pusēm izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Civilprocesa likuma $250.^{26}$ pants noteic, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē (..).

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā pusēm paziņots 2016.gada 23.novembrī.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim un nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecības LVDA093772 kopiju, apstiprinās, ka /pers. C/, dzimuša /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (lietas 8.lapa). Laulība starp pusēm nav šķirta.

Civillikuma 178.pantā noteikts – ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo. Lietā nav strīda par to, ka pušu laulība nav šķirta, puses dzīvo šķirti un bērna aprūpi un uzraudzību īsteno māte – prasītāja lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt, Civillikuma 179.panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

No minētām tiesību normām izriet, ka vecākiem ir pienākums sniegt uzturlīdzekļus saviem bērniem. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Lietā konstatēts, ka prasītājs ienākumi ir bērna kopšanas pabalsts 171 *euro* apmērā, bērnu uzturēt viņai palīdz vecāki. Prasītāja norādīja, ka bērna vajadzībām mēnesī ir nepieciešami vidēji 200 *euro*.

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamajiem Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem, konstatēts, ka atbildētāja īpašumā atrodas transportlīdzeklis Audi 80, 1990.gada izlaidums. Prasītājai nav reģistrētu transportlīdzekļu. No Tiesu informācijas sistēmā pieejamajiem Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem izriet, ka atbildētājam un prasītājai nepieder nekustāmie īpašumi.

No atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem izriet, ka faktiski atbildētājs bērnam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru un izdevumos norādītās pozīcijas neapstrīd. Taču prasību neatzīst, jo uzturlīdzekļus maksā labprātīgi. Papildus apliecina, ka turpmāk līdz katra mēneša 15.datumam ieskaitīs prasītājas kontā uzturlīdzekļus dēla uzturam 120 *euro* mēnesī.

Tiesa uzskata, ka nosakot uzturlīdzekļu apmēru bērnu intereses ir primāras, tāpēc vecākiem jārēķinās, ka vecāku savstarpējās attiecības un intereses ir samērojami ar bērna tiesībām uz pilnvērtīgu attīstību.

Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa noteic, ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda.

Vispārzināms fakts ir fizioloģiskie augšanas procesi, līdz ar to apstāklis par nepieciešamību pēc apģērba, apaviem, pārtiku un veselības aprūpi nav apšaubāmi. Turklāt tiesa ņem vērā, ka visus izdevumus nav iespējams iekļaut aprēķinā, pēc dzīvē gūtiem novērojumiem tie var pieaugt un mainīties līdz ar bērna noteikta vecuma sasniegšanu.

Saskaņā ar Augstākas tiesas Senāta civillietu departamenta 2011.gada 18.maija spriedumu lietā Nr. SKC-863/2011 tiesa var atbrīvot lietas

dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus *(sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.–336.lpp.) (Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa).*

Nepārprotami, tas, cik daudz jātērē bērnu uzturēšanai, ir zināms bērnu vecākiem, jo bērnu uzturēšanas izdevumi ir atkarīgi no konkrētā bērna individualitātes, spējām, interesēm, veselības stāvokļa, garīgās un fiziskās attīstības un citiem apstākļiem. Bērnam ir nepieciešams mājoklis, ēdiens, transports, apģērbs, higiēnas piederumi, medicīniskie pakalpojumi.

Savu iebildumu pierādīšanai atbildētājs iesniedzis tiesai maksājuma uzdevumu, no kura redzams, ka pēc prasības celšanas tiesā - 2016.gada 4.oktobrī, prasītājas kontā ir ieskaitīti uzturlīdzekļi par septembri un oktobri 240 *euro* apmērā. Taču tiesai nav pamata atzīt, ka uzturlīdzekļi bērna uzturam tika sniegti regulāri un pietiekamā apmērā arī līdz prasības celšanas brīdim, kā arī tie tiks sniegti labprātīgi arī turpmāk.

Tādejādi, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā dēla /pers. C/ uzturam 120 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Šādu uzturlīdzekļu apmēru atbildētājs atzinis un nav apstrīdējis, līdz ar to tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs nespēj šo summu maksāt. Tāpat tiesa atzīst, ka šāds uzturlīdzekļu apmērs ir samērīgs un atbilstošs bērna šī brīža vajadzībām.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr.SKC-556 sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to, atbildētāja veiktie maksājumi par septembri un oktobri ir ņemami vērā sprieduma izpildes procesa ietvaros.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā no līdz 2134 *euro*, — 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 216,00 *euro* (120 *euro* x 12 x15%).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķina - (lietas 2.lapa) redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 6,41 *euro*, kas piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 34., 39., 42.panta pirmo daļu., 43., 96., 97., 193., 204.^{1}, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.^{26} un 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 120 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam, savukārt no 7 gadu vecuma sasniegšanas ne mazāk, kā 30% apmērā no ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 9.septembra līdz bērna 18 gadu sasniegšanai.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 216,00 *euro*, samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,41 *euro*, samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Valsts labā veiktā maksājuma apliecinošs dokumenta oriģināls iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Sprieduma daļā par tiesāšanas izdevumu piedziņu noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese N.Zavadska